

Категорія справи № 559/3081/23: Цивільні справи (з 01.01.2019); Справи позовного провадження; Справи у спорах, що виникають із сімейних відносин, з них; про стягнення аліментів.

Надіслано судом: 10.11.2023. Зареєстровано: 10.11.2023. Оприлюднено: 13.11.2023.

Номер судового провадження: 2/559/716/2023

Справа № 559/3081/23

Провадження № 2/559/716/2023

РІШЕННЯ

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

02 листопада 2023 року м. Дубно

Дубенський міськрайонний суд Рівненської області у складі:

головуючого судді Панчука М.В.,

за участі секретаря судового засідання Остапчук О.В.,

представника позивача - адвоката Блащук Т.В.,

представника відповідача - адвоката Рідченко М.В.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі суду в м. Дубно цивільну справу за позовом, поданим представником адвокатом Гладчук Зінаїдою Яківною, яка діє в інтересах ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про зменшення розміру аліментів на неповнолітніх дітей,

встановив:

представник адвокат Гладчук З.Я. звернулася у суд в інтересах ОСОБА_1 з позовом до ОСОБА_2 про зменшення розміру аліментів на утримання неповнолітнього ОСОБА_3. В обґрунтування своїх вимог позивач посилається на те, що 16.02.2008 між позивачем та відповідачкою було укладено шлюб. Під час шлюбу у них ІНФОРМАЦІЯ_1 народився сина ОСОБА_4 розірвання шлюбу син проживає з матір'ю. Рішенням Дубенського міськрайонного суду від 26.04.2017 з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_2 стягуються аліменти на утримання сина ОСОБА_3 в розмірі 1/4 частини всіх видів доходів (заробітку), але не менше 30% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку щомісячно, починаючи з 02.02. 2017 і до досягнення дитиною повноліття. Аліменти позивач сплачує сумлінно та вчасно, боргу по аліментах не має. Проте, незважаючи на відсутність боргу, наразі

обставини змінилися та позивач не в змозі сплачувати аліменти у вказаному розмірі на утримання свого сина ОСОБА_3, оскільки сплата аліментів у такому розмірі ставить його у скрутне матеріальне становище, завдає йому значних фінансових труднощів. З моменту стягнення аліментів змінився сімейний стан позивача, наразі він одружений та має ще двох неповнолітніх дітей: дочку ОСОБА_5, ІНФОРМАЦІЯ_2 та сина ОСОБА_6, ІНФОРМАЦІЯ_3. Рішенням Дубенського міськрайонного суду від 08.08.2023 за заявою ОСОБА_7 стягуються аліменти на утримання обох малолітніх дітей у розмірі 1/3 частини усіх видів заробітку позивача, але не більше 10 прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку щомісячно і до досягнення дітьми повноліття. Окрім сплати аліментів, позивач сплачує на ОСОБА_8 та ОСОБА_9 різноманітні повсякденні витрати на їх догляд. Таким чином, позивач змушений сплачувати аліменти на трьох неповнолітніх дітей одночасно у розмірі 1/4 та 1/3 від доходу, що у сукупності перевищує половину його заробітку і, відповідно, ставить позивача у скрутне матеріальне становище. Окрім сплати аліментів, позивач також доглядає за своїми непрацездатними батьками. Батько позивача ОСОБА_10 довгий час хворіє, у 2022 році переніс кілька інсультів, внаслідок яких є лежачим та потребує постійного медсестринського догляду. Крім того, він є інсулінозалежним. Матір позивача ОСОБА_11 є інвалідом III групи по зору, також хворіє на кардіосклероз та гіпертонічну хворобу. Усі витрати на лікування батьків та оплату їх комунальних послуг змушений нести позивач. Отже, фактично батьки перебувають на утриманні позивача. Наразі позивач перебуває на військовій службі у в/ч НОМЕР_1 АДРЕСА_1, у зв'язку з чим поніс та продовжує нести витрати на оплату амуніції та пального для участі у бойових діях. Таким чином, вищезазначені обставини, зокрема одночасна сплата аліментів на трьох неповнолітніх дітей, утримання непрацездатних батьків, оплата їхнього лікування та комунальних послуг, витрати, пов'язані з участю у бойових діях ставлять позивача у скрутне матеріальне становище. У зв'язку з чим, просить зменшити розмір аліментів, які стягуються з ОСОБА_1 на користь відповідачки на утримання їхнього сина з 1/4 частини всіх видів заробітку, але не менше 30% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку до 1/6, але не менше 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, до досягнення дитиною повноліття.

Рух справи.

Ухвалою суду від 05.09.2023 позовну заяву залишено без руху та надано позивачу строк для усунення вказаних в ухвалі недоліків. 13 вересня 2023 року відкрито провадження у справі та призначено справу до судового розгляду у порядку спрощеного позовного провадження з повідомленням (викликом) сторін.

Короткий виклад заперечень сторін.

06 жовтня 2023 року представник відповідачки - адвокат Рідченко М.В. подала відзив на позовну заяву, згідно якого поданий ОСОБА_1 позов про зменшення розміру аліментів ОСОБА_2 не визнає, вважає його безпідставним, а доводи, викладені у ньому, такими, що не відповідають дійсності. Вказує, що сторони перебували у зареєстрованому шлюбі, мають спільного сина, який після розірвання шлюбу проживає з відповідачкою. Рішенням Дубенського міськрайонного суду від 26.04.2017 з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_2 стягуються аліменти на утримання сина ОСОБА_3 в розмірі 1/4 частини всіх видів доходів

(заробітку), але не менше 30% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку щомісячно, починаючи з 02.02.2017 і до досягнення дитиною повноліття. Відповідачка, як мати, належно виконує свої батьківські обов'язки щодо виховання та матеріального забезпечення дитини. На утримання сина в місяць необхідна значна сума коштів, що включає в себе харчування, витрати на одяг, канцтовари, підручники, ліки, дозвілля та інше. Тому відповідачка вважає, що визначений рішенням суду розмір аліментів є обґрунтованим та достатнім для забезпечення дитини всім необхідним та не може бути зменшеним. Згідно довідки про доходи вказано, що ОСОБА_2 працює спеціалістом І категорії у фінансовому відділі Тараканівської сільської ради та отримує заробітну плату в середньому близько 10000 грн, з якої сплачує комунальні платежі, тобто із заробітної плати в неї мінусується ще значна сума коштів. Із залишку коштів відповідачка має забезпечити як свої потреби, так і потреби дитини. Позивач є особою працездатного віку, на даний час проходить військову службу та отримує належне йому забезпечення, тому має можливість забезпечувати своєму сину ОСОБА_3 належний рівень життя, проте ухиляється від виконання своїх батьківських обов'язків. З розрахунку заборгованості вказано, що з серпня 2022 року по січень 2023 року позивач взагалі не сплачував на утримання сина коштів. З лютого 2023 року державним виконавцем було стягнуто з позивача кошти на погашено наявну заборгованість. Якби позивач щомісячно перераховував кошти на утримання дитини, то в нього не було б заборгованості і державний виконавець не стягував з нього кошти в більшому розмірі для погашення заборгованості по сплаті аліментів. Також вказує, що із тверджень позивача можна зрозуміти, що у нього є можливість утримувати свою дружину, батьків, меншого сина та дитину дружини, а утримувати свого старшого сина і сплачувати аліменти на його утримання у нього можливості не має. Оцінка вказаним обставинам вже була надана Дубенським міськрайонним судом при винесенні рішення у справі про зменшення розміру аліментів від 17.01.2023. Позивач у своєму позові зазначає, що згідно судового наказу, виданого Дубенським міськрайонним судом 08.08.2023 з нього стягнуто аліменти на утримання дітей ОСОБА_8 та ОСОБА_9 у розмірі 1/3 частини від усіх видів доходу. Однак згідно повідомлення Дубенського ВДВС вказано, що у них на виконанні судовий такий судовий наказ не перебуває. Тому вважає, що у такий спосіб позивач в черговий раз вчиняє дії для того, щоб ухилитися від сплати аліментів на свого старшого сина ОСОБА_3. Також позивач зазначає, що на його утриманні перебувають батьки, однак не надав жодного доказу того, що він несе будь-які витрати щодо утримання своїх батьків, оплачує комунальні послуги, купує ліки, продукти харчування. Той факт, що позивач не хоче утримувати свого сина підтверджується і тим, що 14.12.2017 до суду було подано скаргу, згідно якої позивач просив зобов'язати державного виконавця зупинити вчинення виконавчих дій про стягнення з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_12 аліментів на утримання сина ОСОБА_3 строком до 26.02.2019, так як він уклав контракт про проходження військової служби з 26.02.2016 по 26.02.2019. Проте ухвалою суду у задоволенні скарги було відмовлено. Тому, просить у задоволенні позовних вимог ОСОБА_1 відмовити.

23 жовтня 2023 року представником позивача - адвокатом Блещук Т.В. було подано відповідь на відзив, згідно якого зазначає, що ухилення від сплати аліментів у позивача як такого не було, оскільки у період виникнення заборгованості він був безробітним і не мав можливості сплачувати аліменти. У січні 2023 року ОСОБА_1 був мобілізований до ЗСУ, відтак починаючи з лютого 2023 року аліменти сплачувалися і заборгованість була

погашена. Також вказу, що у позовній заяві жодним чином не було згадано про таку підставу зменшення аліментів як непрацевлаштованість позивача. Крім того зазначає, що позивач визнав батьківство стосовно своєї біологічної дочки, проте це не відмінняє того факту, що у позивача змінився сімейний стан, що є законною підставою для зменшення аліментів. Щодо судового наказу про стягнення з позивача аліментів на утримання ще двох дітей зазначає, що позивач домовився із ОСОБА_7 про добровільну сплату аліментів, тому подавати судовий наказ на виконання у ОСОБА_7 не було потреби. Тому просить задоволити позовні вимоги у повному обсязі.

Позиції учасників процесу в судовому засіданні:

в судове засідання позивач не з'явився. Представник позивача - адвокат Блащук Т.В. позовні вимоги підтримала у повному обсязі з підстав, викладених у позовній заяві та надала суду пояснення, які відповідають змісту позовної заяви та відповіді на відзив. Додатково пояснила, що на даний час позивач також сплачує аліменти на утримання ще двох своїх дітей у розмірі 1/3 частини від усіх видів заробітку, окрім сплати аліментів він також сплачує різні додаткові витрати на дітей. Так як син позивача ОСОБА_13 ще зовсім малий, йому лише виповнився один рік, тому така дитина потребує великих витрат, що пов'язані з гігієною, харчуванням, тощо. Таким чином ОСОБА_1 повинен сплачувати аліменти на своїх трьох дітей у розмірі, що перевищує половину його заробітку, що суперечить законодавству. Щодо того, чому судовий наказ не було пред'явлено для примусового виконання, зазначила, що на даний час судовий наказ направлено у виконавчу службу для примусового виконання, про що надано копію заяви про прийняття на виконання такого. Яку точно суму аліментів позивач сплачує на дітей їй також не відомо. Крім того, на даний час змінився матеріальний стан позивача, оскільки на його утриманні перебувають і його батьки. Станом на сьогодні батьки позивача є непрацевдатними, батько після перенесеного інсульту є лежачим, переніс кілька операцій та потребує постійного стороннього догляду, мати не може надавати такий догляд, оскільки також є інвалідом III групи по зору. Крім того, мати також хворіє, нещодавно теж перенесла операцію. Тому пенсії батьків не вистачає їм на проживання і позивач взяв на себе усі витрати. Тому наявність цих обставин у сукупності, а саме сплата аліментів на трьох неповнолітніх дітей, утримання непрацевдатних батьків, надання коштів для дружини, яка на даний час перебуває у декретній відпустці та не має змоги працювати та самостійно утримувати дітей є підставою для зменшення розміру аліментів на утримання старшого сина ОСОБА_3 з 1/3 частини заробітку до 1-6 частини.

Відповідачка в судове засідання не з'явилася. Представник відповідачки - адвокат Рідченко М.В. в судовому засіданні позовні вимоги не визнала повністю та надала суду пояснення, які відповідають відзиву на позовну заяву. Додатково вказала, що позивач на даний час зі своїм старшим сином не спілкується. На утримання дитини необхідні значні кошти, які фактично взяла на себе відповідачка. Позивач проходить військову службу та отримує належне йому матеріальне забезпечення у достатньому розмірі, тому має можливість утримувати свого сина. Відповідачка отримує заробітну плату близько 10000 грн, з якої сплачує комунальні платежі та забезпечує сім'ю усім необхідним. Позивач протягом тривалого часу робить усе можливе аби не сплачувати аліменти на утримання свого старшого сина. Спочатку це була скарга, згідно якої позивач просив зобов'язати державного виконавця зупинити вчинення виконавчих дій про стягнення з ОСОБА_1 на користь

ОСОБА_12 аліментів на утримання сина ОСОБА_3 строком до 26.02.2019, так як він уклав контракт про проходження військової служби з 26.02.2016 по 26.02.2019. Проте ухвалою суду у задоволені скарги було відмовлено. В подальшому, у 2019 році він звернувся до суду із позовом про зменшення розміру аліментів, так як у нього на утриманні були батьки, дружина та дитина дружини. У даному позові йому було відмовлено. У 2022 році він знову звернувся до суду із заявою про зменшення розміру аліментів з тих же ж підстав, судом першої інстанції було досліджено усі докази та у позові було відмовлено. Крім того, будь-яких відомостей, що позивач дійсно не проживає зі своєю дружиною та сплачує на її користь аліменти на утримання дітей згідно виданого судового наказу, в матеріалах справи не має. Також зазначила, що після підготовки відзиву стороною позивача було надано такий доказ, що ніби-то в серпні-вересня позивач перерахував аліменти на дітей на користь ОСОБА_7. Проте, вважає, що такий доказ був штучно створений та не підтверджує той факт, що дійсно ОСОБА_1 несе будь-які витрати по примусовому стягненню аліментів. Так, він забезпечує напевне свою дружину та своїх дітей, але не через судовий наказ і не через стягнення аліментів. У своїй позовній заяві позивач зазначає, що у нього змінився сімейний стан та на даний час є ще двоє дітей, проте дані факти вже були оцінені Дубенським міськрайонним судом при постановленні рішення. Також у матеріалах справи відсутні докази того, що позивач утримує своїх батьків. Щодо квитанції, які містяться у матеріалах справи щодо витрат по військовій службі, однак доказів, що саме позивач поніс ці витрати у матеріалах справи не має. У зв'язку з цим вважає, що позовні вимоги є необґрунтованими, позивач вже п'ятий раз бажає зменшити аліменти, тим самим погіршити становище своєї неповнолітньої дитини.

Свідок ОСОБА_11 в судовому засіданні надала пояснення наступного змісту. Вона є матір'ю позивача ОСОБА_1, відповідачка ОСОБА_2 - її колишня невістка. На даний час її син знаходиться у зоні бойових дій та матеріально допомагає їй та чоловікові, тобто батькові позивача. Кошти їм привозить теперішня невістка ОСОБА_7, продукти привозить, коли потрібно, ліки. Гроші на все це їй дає син, оскільки невістка у декретній відпустці. Також син сплачує комунальні платежі. Їхній внук ОСОБА_3 їм нічим не допомагає, хоча йому вже іде 16 рік, знаючи що їй самій важко, а дід його взагалі лежачий. Внук каже, що не має часу. Відвідувати приходив, але не допомагає, хоча раніше допомагав. Доходу у внука немає, лише стипендія. У неї пенсія 2900 грн, у чоловіка - 4000 грн, а постійно потрібно чоловікові купувати ліки, останнім часом кололи йому ОСОБА_14, який коштує 220 грн за укол, а потрібно в місяць 10 ампул. Також потрібні інші ліки. На всі ці ліки потрібно не менше 2000 грн в місяць. Чоловік хворіє вже третій рік. Синові зараз дуже важко матеріально, бо він знаходиться у зоні бойових дій, змушений сам харчуватися, також сам купляв каску, берці, бронежилет, ще щось. Скільки син сплачує аліментів на дітей вона не знає. Їй з чоловіком щомісяця передає близько 5-6 тис, також сплачує комунальні платежі, літом 1200 грн, в зимовий період до 3000 грн. Також вказала, що син фактично проживає з дружиною ОСОБА_7. Вважає, що у сина є обов'язок утримувати батьків, допомагає їм добровільно. Також вважає, що внук повинен їм чимось допомагати, так як вони його виховували. Вона йому також інколи дає кошти, коли він приходить.

Суд, заслухавши доводи, викладені представником позивача в обґрунтування заявлених позовних вимог, а також доводи та заперечення викладені представником відповідача,

заслухавши свідка, дослідивши матеріали справи в їх системному взаємозв'язку приходять до наступних висновків.

Частиною 1 ст. 2 ЦПК України передбачено, що завданням цивільного судочинства є справедливий, неупереджений та своєчасний розгляд і вирішення цивільних справ з метою ефективного захисту порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб, інтересів держави.

Відповідно до частини першої статті 4 ЦПК України кожна особа має право в порядку, встановленому цим Кодексом, звернутися до суду за захистом своїх порушених, невизнаних або оспорюваних прав, свобод чи законних інтересів.

Згідно з ст. 13 ЦПК України суд розглядає справи не інакше як за зверненням особи, поданим відповідно до цього кодексу, в межах заявлених нею вимог і на підставі доказів, поданих учасниками справи або витребуваних судом у передбаченому цим Кодексом випадках.

Згідно ст.ст.7,155 Сімейного кодексу України дитина має бути забезпечена можливістю здійснення її прав, які встановлені Конституцією України та Конвенцією про права дитини, а батьківські права не можуть здійснюватись всупереч інтересам дитини.

Відповідно до ст. 12 Закону України «Про охорону дитинства» на батьків покладається відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини. Батьки зобов'язані виховувати дітей, піклуватися про їх здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя та праці. -

Згідно ч.2 ст.51 Конституції України батьки зобов'язані утримувати дітей до їх повноліття. Сім'я, дитинство, материнство і батьківство охороняються державою (ч.3 ст. 51 Конституції України).

Відповідно до ч.9 ст.7 Сімейного кодексу України, сімейні відносини регулюються на засадах справедливості, добросовісності та розумності, відповідно до моральних засад суспільства. Обов'язок батьків щодо утримання своїх дітей є одним з головних конституційних обов'язків (ч.2 ст.51 Конституції України) і закріплюється в сімейному законодавстві, зокрема статтею 180 СК України на батьків покладено обов'язок по утриманню дитини до досягнення нею повноліття.

Згідно з ст.141 Сімейного кодексу України мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини, крім випадку, передбаченого частиною п'ятою статті 157 цього Кодексу.

Судом встановлено, що ОСОБА_1 та ОСОБА_12 перебували у зареєстрованому шлюбі та є батьками ОСОБА_15, ІНФОРМАЦІЯ_4, що підтверджується свідоцтвом про народження серії НОМЕР_2 (а.с.6).

Відповідно до рішення Дубенського міськрайонного суду від 26 квітня 2017 року з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_16 стягуються аліменти на утримання сина, ОСОБА_15 , ІНФОРМАЦІЯ_4 , в розмірі 1/4 частини всіх видів доходів (заробітку), але не менше 30% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку щомісячно, починаючи з 02 лютого 2017 року і до досягнення дитиною повноліття (а.с.7).

Згідно довідки, наданої Дубенським ВДВС у Дубенському районі Рівненської області Західного міжрегіонального управління Міністерства юстиції №29604 від 21.07.2023 року, станом на 01.07.2023 року на виконанні відділу перебуває виконавчий лист №559/205/17 від 07.06.2017 року про стягнення аліментів з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_17 на утримання сина ОСОБА_18 у розмірі 1/4 частини всіх видів доходів (заробітку), але не менше 30% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку. Станом на 01.07.2023 року боргу по аліментах не має (а.с.8).

22 лютого 2022 року ОСОБА_1 зареєстрував шлюб з ОСОБА_19 , про що свідчить свідоцтво про шлюб серії НОМЕР_3 (а.с.9).

Від даного шлюбу у них є двоє дітей: ОСОБА_8 , ІНФОРМАЦІЯ_5 та ОСОБА_9 , ІНФОРМАЦІЯ_6 , у свідоцтвах про народження яких позивач вказаний батьком (а.с. 10-11).

Як вбачається з матеріалів справи, 08 серпня 2023 року Дубенським міськрайонним судом видано судовий наказ про стягнення з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_7 аліментів на утримання ОСОБА_8 , ІНФОРМАЦІЯ_5 та ОСОБА_9 , ІНФОРМАЦІЯ_7 , у розмірі 1/3 частини усіх видів доходу (заробітку), але не менше 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, починаючи з 08.08.2023 і до досягнення дітьми повноліття (а.с.12).

При цьому. даний наказ направлено на примусове виконання у Дубенський відділ Державної виконавчої служби у Дубенському районі Рівненської області, що свідчить із письмової заяви ОСОБА_7 від 25.10.2023 та фіскального чеку від 25.10.2023 про направлення заяви адресату (а.с. 125, 126).

Згідно довідки, виданої начальником штабу заступником командира в/ч НОМЕР_1 підполковником ОСОБА_20 , капітан ОСОБА_1 перебуває на військовій службі у в/ч НОМЕР_1 по теперішній час (а.с.32).

Згідно довідки про доходи №86, виданої фінансовим відділом Тараканівської сільської ради від 02.10.2023 вбачається, що ОСОБА_2 працює у фінансовому відділі Тараканівської сільської ради. Загальна сума її доходу за період з 01.04.2023 по 30.09.2023 без врахування аліментів становить 96215,57 грн (а.с.80).

ОСОБА_15 , ІНФОРМАЦІЯ_1 , навчається у Мирогощанському аграрному коледжі з 01.09.2023. Форма навчання денна (а.с.77-78).

Також судом встановлено, що рішенням Дубенського міськрайонного суду від 25 вересня 2019 року та рішенням Дубенського міськрайонного суду від 17 січня 2023 року відмовлено у задоволенні позову ОСОБА_1 до ОСОБА_2 про зменшення розміру аліментів (а.с.69-76).

Відповідно до ч. ч. 1, 2 ст. 27 Конвенції ООН про права дитини від 20 листопада 1989 року, яка ратифікована постановою Верховної Ради України №789ХІІ (78912) від 27 лютого 1991 року та набула чинності для України 27 вересня 1991 року, держава визнає право кожної дитини на рівень життя, необхідний для фізичного, розумового, духовного, морального і соціального розвитку дитини. Батьки або інші особи, які виховують дитину, несуть основну відповідальність за забезпечення в межах своїх здібностей і фінансових можливостей умов життя, необхідних для розвитку дитини.

Стаття 5 Протоколу № 7 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод передбачає, що кожен з подружжя у відносинах між собою і в їхніх відносинах зі своїми дітьми користується рівними правами та обов'язками цивільного характеру, що виникають зі вступу у шлюб, перебування в шлюбі та у випадку його розірвання. Ця стаття не перешкоджає державам вживати таких заходів, що є необхідними в інтересах дітей.

Враховуючи зміст ст.ст. 181, 192 Сімейного кодексу України, розмір аліментів, визначений рішенням суду, не вважається незмінним. Отже, у зв'язку із значним покращенням матеріального становища платника аліментів матір дитини може подати до суду заяву про збільшення розміру аліментів. Значне погіршення матеріального становища батька може бути підставою для його вимоги про зменшення розміру аліментів.

В той же час згідно ст. 192 Сімейного кодексу України розмір аліментів, визначений рішенням суду або домовленістю між батьками, може бути згодом зменшено або збільшено за рішенням суду за позовом платника або одержувача аліментів у разі зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

У відповідності до ст. 182 Сімейного кодексу України при визначенні розміру аліментів суд враховує: стан здоров'я та матеріальне становище дитини; стан здоров'я та матеріальне становище платника аліментів; наявність у платника аліментів інших дітей, непрацездатних чоловіка, дружини, батьків, дочки, сина; наявність рухомого та нерухомого майна, грошових коштів; доведені стягувачем аліментів витрати платника аліментів, у тому числі на придбання нерухомого або рухомого майна, сума яких перевищує десятикратний розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи, якщо платником аліментів не доведено джерело походження коштів; інші обставини, що мають істотне значення.

З аналізу даних правових норм вбачається, що при вирішенні питання про зменшення розміру аліментів, слід з'ясовувати чи змінилося матеріальне становище, сімейний стан та стан здоров'я сторін, і що ця зміна впливає на змогу сплачувати аліменти у вже визначеному розмірі.

Особа, яка сплачує аліменти - платник аліментів, вправі звернутися до суду з позовом про зменшення розміру аліментів на дитину у тих випадках, коли погіршилося його матеріальне становище, сімейний стан чи стан його здоров'я або ж покращилося матеріальне становище, сімейний стан чи стан здоров'я одержувача аліментів.

Статтею 192 СК України передбачено можливість зміни раніше встановленого розміру

аліментів за наявності доведених у судовому порядку підстав, а саме: зміни матеріального або сімейного стану, погіршення або поліпшення здоров'я когось із них та в інших випадках, передбачених цим Кодексом.

Аналіз цієї норми права дає підстави для висновку що підставами зміни розміру аліментів є як зміна матеріального, так і зміна сімейного стану як самостійна підстава для зменшення або збільшення розміру аліментів.

Якщо суд встановить, що матеріальне становище платника аліментів, не дозволяє йому утримувати дитину, він може зменшити розмір аліментів (частку заробітку (доходу), яка буде стягуватися як аліменти на дитину), що підлягає стягненню з платника аліментів. Свідченням матеріального становища платника аліментів, є величина витрат на утримання особою себе та членів своєї сім'ї. Під зміною сімейного стану розуміється з'явлення у сім'ї платника або одержувача аліментів осіб, яким вони за законом зобов'язані надавати утримання і які фактично знаходяться на їх утриманні.

Відповідно до ч.2ст.182 Сімейного кодексу України розмір аліментів має бути необхідним та достатнім для забезпечення гармонійного розвитку дитини. Мінімальний гарантований розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим, ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Звертаючись до суду з позовом про зменшення розміру аліментів, ОСОБА_1 посилався на те, що після винесення рішення про стягнення з нього аліментів на утримання сина ОСОБА_3 , 2008 року народження у розмірі 1/4 частини усіх видів його доходу, у нього змінився сімейний стан, так як він уклав шлюб ОСОБА_7 . Від даного шлюбу у нього є ще двоє дітей: ОСОБА_8 , 2016 року народження та ОСОБА_9 , 2022 року народження. Згідно судового наказу, виданого Дубенським міськрайонним судом 08.08.2023 року, ОСОБА_1 призначено аліменти на утримання дітей у розмірі 1/3 частини усіх видів його заробітку.

Таким чином, суд вбачає зміну сімейного та матеріального стану у платника аліментів, тобто позивача в порівнянні з його матеріальним становищем на момент ухвалення рішення про стягнення аліментів на утримання сина ОСОБА_3 , 2008 року народження, в розмірі 1/4 частини всіх видів заробітку (доходів) щомісячно, але не менше 50% прожиткового мінімуму на дитину відповідного віку, що відповідно до положень ст. 192 СК України є підставою для зменшення розміру аліментів.

Крім того, відповідно до ст. 70 Закону України «Про виконавче провадження», розмір аліментів, які стягуються з боржника, не повинен перевищувати 50% заробітної плати цієї особи. Судом встановлено, що позивач має троє неповнолітніх дітей, які в однаковій мірі потребують його матеріального утримання, а він, в свою чергу, зобов'язаний надати їм рівне та достатнє утримання. При цьому, сплата аліментів на трьох неповнолітніх дітей одночасно у розмірі 1/4 та у розмірі 1/3 частини від доходу у сукупності перевищує половину заробітку ОСОБА_1 .

Разом з тим, суд не приймає тверджень позивача, що на його утриманні перебувають непрацездатні батьки, оскільки батьки позивача є пенсіонерами та в свою чергу отримують

пенсійні виплати та позивачем не надано доказів зворотного. Даний факт також спростовується показами свідка ОСОБА_11, яка вказала, що її син, позивач по справі, надає їм з чоловіком матеріальну допомогу, однак це він робить це добровільно. Розмір допомоги також залежить від волевиявлення позивача. На думку суду добровільне надання допомоги батькам не може впливати на виконання аліментних зобов'язань щодо дітей.

Таким чином, з урахуванням фактичних обставин справи, враховуючи рівність прав та обов'язків батьків щодо виховання та утримання дитини, виходячи з закріплених ч. 9 ст. 7 СК України принципів справедливості, добросовісності та розумності, відповідності моральним засадам суспільства, суд вбачає зміну сімейного та матеріального стану у платника аліментів, тобто у позивача, а тому вважає, що його вимоги щодо зменшення розміру аліментів є обґрунтованими та такими, що підлягають до часткового задоволення.

На думку суду, зменшення розміру аліментів до 1/6 частки доходів позивача, буде справедливим і відповідатиме вимогам і позивача і його неповнолітнього сина, ОСОБА_15, ІНФОРМАЦІЯ_1.

Щодо зменшення розміру аліментів з дня подання позовної заяви суд ззначає, що за правилами ст. 191 СК України, лише для стягнення аліментів встановлено час, з якого вони присуджуються, а зменшення розміру аліментів відбувається за загальними правилами, а саме з моменту набрання рішенням суду законної сили.

При цьому, п. 23 постанови Пленуму Верховного суду України від 15.05.2006 № 3 "Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів" роз'яснено, що розмір аліментів, визначений судовим рішенням або за домовленістю між батьками, суд може змінити за позовом платника або одержувача аліментів, у зв'язку зі зміною матеріального чи сімейного стану, погіршення чи поліпшення здоров'я когось із них. У новому розмірі аліменти сплачуються з дня набрання рішенням законної сили.

З огляду на зазначене, зменшення розміру аліментів необхідно рахувати з дня набрання рішенням законної сили, а відтак в частині вимоги про стягнення такого зміненого розміру аліментів з дня подання позову до суду слід відмовити.

Керуючись ст.ст.4,10,18,81,258,263-265 ЦПК України, ст.ст. 141, 180-185, 192 СК України, ЗУ «Про охорону дитинства», суд

вирішив:

позов, поданий представником адвокатом Гладчук Зінаїдою Яківною, яка діє в інтересах ОСОБА_1 (ідентифікаційний код НОМЕР_4, адреса проживання: АДРЕСА_2) до ОСОБА_2 (ідентифікаційний код НОМЕР_5, зареєстрована адреса проживання: АДРЕСА_3) про зменшення розміру аліментів на неповнолітніх дітей - задовольнити частково.

Зменшити розмір аліментів, які стягуються з ОСОБА_1 на користь ОСОБА_2 на утримання неповнолітнього сина - ОСОБА_15, ІНФОРМАЦІЯ_4, згідно виконавчого листа № 559/205/17 Дубенського міськрайонного суду Рівненської області та щомісячно стягувати з

ОСОБА_1 на користь ОСОБА_2 на утримання неповнолітнього сина - ОСОБА_15 , ІНФОРМАЦІЯ_4 , аліменти в розмірі 1/6 (однієї шостої) частки всіх видів заробітку, але не менше 50 % прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, починаючи з дня набрання рішенням законної сили і до досягнення дитиною повноліття, в іншій частині - відмовити.

Апеляційна скарга подається до Рівненського апеляційного суду безпосередньо або через Дубенський міськрайонний суд протягом тридцяти днів з дня проголошення рішення. Учасник справи, якому повне рішення суду не було вручене у день його проголошення або складення, має право на поновлення пропущеного строку на апеляційне оскарження на рішення суду - якщо апеляційна скарга подана протягом тридцяти днів з дня вручення йому повного рішення суду.

Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови суду апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Дата складання повного судового рішення 07 листопада 2023 року.

Суддя М.В. Панчук